

Haber-"Diyanet Holding" ıg gibi büyüyor

Diyanet'in kurumsal byklgnn açıklanan verilerin üstünde olduğu savunuluyor...

11 Eylül 2019 tarihli Aram Ekin Duran imzalı haber:

<https://t24.com.tr/haber/diyanet-holding-cig-gibi-buyuyor,838893>

Osmanlı döneminde ilk modern bira yapımının gerçekleştirildiği İstanbul Őiřli'deki Bomonti Bira Fabrikası'nın dini ve sosyal tesis alanı olmak üzere Őiřli Müftülüğü'ne verilmesi, tartişma yarattı. Fabrikanın yıkılıp yerine cami, mescit ve yurt yapılması planlanırken, Őiřli Belediyesi ve bazı STK'lar karara karşı çıkıyor.

Belediye, Diyanet ile görüşecek

Devir işlemine ilişkin olarak DW Türkçe'nin sorularını yanıtlayan Őiřli Belediye Başkanı Muammer Keskin, Bomonti Bira Fabrikası'nın İstanbul'un önemli tarihi değerlerinden biri olduğunu belirterek, "Bu bölgede dokuyu bozacak ve yapılaşmayı artıracak projeleri doğru bulmuyoruz" diyor.

Anıtlar Kurulu'nun Bomonti Bira Fabrikası'nın yıkılmasına yönelik verdiği kararı eleştiren Keskin, "nmzdeki hafta İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Diyanet ve Őiřli Belediyesi olarak toplanacağız. Amacımız karşılıklı görüşmelerle ortak bir paydada buluşmak ve Bomonti için en uygun kararı vermek" diye konuşuyor. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Őehir Plancıları Odası İstanbul Őube Başkanı Akif Burak Atlar da yıllardır bakımsızlıktan harap duruma düşmüş Bomonti Bira Fabrikası'nın öncelikle mimari olarak korunması gerektiğini vurguluyor. Atlar, "Yıkıp yeniden yapılmak yerine güçlendirilerek restorasyonu gündeme alınmalı" diyor.

2019'da btçeden aldığı pay 10,5 milyar TL

Söz konusu proje, btçeden aldığı milyarlarca liralık pay, sahip olduğu binlerce taşınmaz, 100 bini aşan istihdamı ve yönettiği vakıflar ile adeta devasa bir holdingi andıran Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hem yurt içinde hem de yurtdişında hayata geçirdiği yüzlerce projeden yalnızca biri.

Diyanet'in resmi internet sitesi diyanet.gov.tr'de yayınlanan verilere göre, 2018 sonu itibarıyla 107 bin 206 kişiye istihdam sağlayan kurum bünyesinde 88 bin 681 cami ve 18 bin 675 Kur'an kursu bulunuyor. Kuruma 2018 yılı için btçeden ayrılan pay ise 5,2 milyar TL civarında. Bu rakam, pek çok bakanlığın btçesinin üzerinde. Öte yandan Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı Genel Yönetim Btçe Denge Tablosu'na göre, kurumun btçesi yıl sonunda 8 milyar 356 milyon olarak gerçekleşti. Ekim 2018'de açıklanan Orta Vadeli Mali Plan'da ise Diyanet'in 2019 btçesi 10,5 milyar TL'ye çıkarıldı.

"Diyanet Holding" ayrıca tam bir gayrimenkul zengini. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 2018 yılında yaptığı tahsisler ile Diyanet'in toplam taşınmaz sayısı 2 bin 17'ye yükselmiş durumda.

"Gelir ve giderler yeterince denetlenmiyor"

Diyanet İşleri Başkanlığı'na dair araştırmaları ve yazıları ile tanınan "Fetvalar Savaşı" kitabını hazırlayan araştırmacı-yazar mer Sağlam'a göre, Diyanet'in kurumsal büyüklüğü açıklanan bu verilerin çok üzerinde.

Hac ve Umre'den, yurt içi ve yurtdışındaki kurban kesimlerinden ve sahip olduğu vakıflar üzerinden yaptığı yatırımlardan elde ettiği gelirler de hesaba katıldığında, Diyanet'in açıklanandan katbekat büyük bir ekonomik büyüklüğü yönettiğini kaydeden Sağlam, "Üzülerek belirtelim ki bu gelir ve giderlerin yeterince ve gereğince denetlendiği ve kontrol altında tutulduğu da söylenemez. Özellikle cami dernekleri büyük ölçüde kontrol dışıdır" diye konuşuyor.

Kurum vasıtasıyla yalnızca geçen Kurban Bayramı'nda 145 ülkede 450 binden fazla kurban kesildiğini hatırlatan Sağlam, "Diyanet İşleri Başkanlığı, yurt içi kurban bedelini 890 TL, yurtdışı kurban bedelini ise 725 TL. olarak tespit ettiğine göre; yalnızca bu hizmetler için kurban sahiplerinden toplam 330 milyon TL'den fazla bir kaynak sağlanmış demektir" diyor.

Diyanet Vakfı'nın ekonomik faaliyetleri

Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki en büyük yapılardan biri, Türkiye Diyanet Vakfı. 1975 yılında dönemin Diyanet İşleri Başkanı Lütfi Doğan ve yardımcıları tarafından "din hizmetlerinin daha geniş kitlelere ulaştırılması ve dini hizmetlerde görev alacak neslin yetiştirilmesi" amacıyla kurulan Türkiye Diyanet Vakfı'nın bugün itibarıyla Türkiye'de 1000 şubesi bulunuyor.

Diyanet İşleri Başkanı tarafından yönetilen Vakıf, dünyanın 145 ülkesinde de eğitim, kültür ve yardım faaliyetleri yürütüyor. 1977'de Bakanlar Kurulu tarafından alınan bir kararla Vakfa 'vergi muafiyeti' getirilirken, 2005 yılında yapılan bir düzenleme ile de Vakıf "izin almadan yardım toplayan kuruluşlar" arasına alındı.

İnşaat, ticaret ve eğitim sektöründe

Ülke genelinde Türkiye Diyanet Vakfı'na bağlı 35 kız ve erkek öğrenci yurdu bulunuyor. 1996'dan beri din üzerine kültürel ve sosyal çalışmalar düzenleyen Kadın, Aile ve Gençlik Merkezi (KAGEM) de vakıf bünyesinde faaliyet gösteriyor. Vakıf tarafından işletilen ülke genelinde 13 adet sosyal tesis bulunurken, özellikle vakıf bünyesindeki KOMAŞ A.Ş.'nin faaliyetleri dikkat çekiyor.

1983 yılında Ankara Kocatepe Camii inşaatı ile inşaat sektörüne giriş yapan KOMAŞ A.Ş. bugün itibarıyla hem yurt içinde hem de yurtdışında yüzlerce anahtar teslim cami, müftülük hizmet binası, Kur'an kursu, öğrenci yurdunun yanı sıra okul, iş merkezi, misafirhane, hastane ve otel inşaatları yapıyor.

Şirket, yıllar içinde inşaat dışında ticaret ve eğitim alanlarında da faaliyet göstermeye başladı. KOMAŞ A.Ş. bünyesinde turizm ve seyahat acenteleri ile İzmir'de Bornova Koleji ve Bayraklı Anaokulu gibi eğitim kurumları bulunuyor. Vakfın iştirakleri arasında RTÜK'ten yayın lisansı almış bir TV kanalı ve matbaa da bulunuyor.

"Büyük bir holdinge dönüştü"

DW Türkçe'ye konuşan ilahiyatçı yazar Cemil Kılıç, Diyanet'in mali büyüklüğünden ziyade bu mal varlığının nasıl kullanıldığına bakmak gerektiğini söylüyor.

Halka İslam dininin doğrularını aşılacak ve İslam'ın barındırdığı adalet ve erdem duygularını anlatmak görevi ile kurulan Diyanet'in bugün halktan çok farklı yaşayan bir zümre yarattığını dile getiren Cemil Kılıç, "Diyanet'in üst düzey yöneticilerinin hayatlarına ve imkanlarına baktığımız zaman, artık halkla hiçbir ortak paydası kalmayacak kadar zenginleştiklerini

görüyoruz. Yoksul halka hizmet için kurulan bir kurumda böyle bir zenginleşme olması, İslam'ın mantığına terstir" değerlendirmesinde bulunuyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın günümüzde büyük bir holding gibi faaliyet gösterdiğini, hatta "devlet içinde devlet" gibi hareket ettiğini öne süren Kılıç, "Bu kadar büyük bir ekonomik gücün Diyanet'te toplanmasına din hizmetleri açısından hiç gerek yok. Bu kaynak, eğitim ve sağlık gibi alanlara aktarılabilirdi" diyor.

<https://t24.com.tr/haber/diyanet-holding-cig-gibi-buyuyor.838893>